NUM XLVI.

w SOBOTĘ DNIA 4. LISTOPADA ROKU 1780.

Z POLSKI.

Z Warſzawy dnia 1 Liſtopada.

W przeſzłą Sobotę, po zagaioney podług zwyczaiu od Jmci Pana Marſzałka Seymowego Seſſyi, czytana była od Jmci Pana Sekretarza *Izby Poſelſkiey* Deklaracya dla Kommiſſyi *Skarbu Litewſkiego*, i za powſzechną zgodą zoſtała przyięta. Na przeſzło poniedziałkowey zaś iako i wczorayſzey Seſſyi czytano rozmaite do Laſki podane proiekta; między któremi Proiekt za Xiążętami Jchmć *Radziwiłłami* i Sukceſſorami Hrehorego *Ogińſkiego* tyczącyſię Summy. ſiedmiu Millionow (których Xiążęta Jchmć *Radziwiłłowie* niewyciągaią, ażeby zaraz od Rzeczypoſpolitey była Jm wypłacona, lecz żeby na przyſzłym Seymie zoſtała zabeſpieczona) poſzedł ieſzcze *ad deliberandum*.

Z Warſzawy dnia 4. Liſtop.

Na przeſzłoczwartkowey *Seymowey Seſſyi*, między różnemi podawanemi materyami, przyięte

ſą iednomyślnie i podpiſane w obu *Izbach* Proiekta naſtępuiące: uchwalono naprzód Satysfakcyą Xiążętom Ichmościom *Radziwiłłom* i Sukceſſorom Hrehorego *Ogińſkiego*, naznaczywſzy pierwſzym cztyry Miliony, drugim 400,000. *Złot. Polſkich*: uchylono potym Prawa Jmci Pana *Zamoyſkiego*; podatek od Tabaki w W. X. Litt: uſtanowiono, podatek zaś procentowy w tymże Xięſtwie zniesiono; Dobra Krzesłowe Jmci Panu Woiewodzie *Krakowſkiemu ad vitæ tempora* lub *aſcenſum* iego utwierdzono; Proiekta także o Werbunku i o pomnożeniu Biblioteki *Załuſkich* przyięto Na wczorayſzey zaś *Seſſyi* podpiſano Proiekt Szpitalow, materya zaś woyſkowa, i polepſzenie Funduſzu *Szkoły Rycerſkiey* poſzły na dalſzą uwagę.

Dnia 2. Liſtopada w dzień *Zaduſzny* J. K. Mci P. N. M. Przykładem *Tron Prawowierny* zdobiącym; iaſno okazał, iak można pogodzić dopełnienie obowiązkow Religii z powinnościami Stanu i Urzędu, kiedy uprzedzaiąc *Seſſyą Seymową*, raczył poſpieſzyć przed godziną dziesiątą do Kościoła *S. Krzyża JJ. XX. Miſſyonarzow* na Mſzą S. Biſkupim Obrządkiem przez J. X. *Alexandrowicza* Biſkupa *Chełmſkiego* śpiewaną za Zmarłych Orderu *S. Stanisława* Kawalerow. Uſtawami Orderowemi obowiązani ſą Kawalerowie, nie tylko przepiſaną coroczne wypłacać punktualnie Jałmużnę, ale dowiedziawſzy ſię o śmierci Wſpół-Kawalera, każdy z Kawalerow od czasu przyięcia Orderu obowiązany ieſt ſtarać ſię, ażeby 40. Mſzy SS. odprawione były za każdego zmarłego Kawalera raz tylko i w którymkolwiek Kościele. Od oſtatniego w Roku przeſzłym po dniu Zaduſznym w Gazetach doniesienia, naſtępuiący zmarli Kawalerowie: JJ. PP. Woyciech *Kluszewſki* Kaſzt: Biecki Józef *Wołłowicz* Marſz: Grodz: Maciey *Sołtyk* Kaſz: Warſzawſki J. X. Michał *Lipſki* Opat Łubieńſki, Rafał *Jeleńſki* Kaſztelan Nowogródzki. Roch *Jabłonowſki* Kaſztelan Wiślicki, J. X. Andrzey *Młodzieiewſki* Biſkup Poznańſki Kacl: W. Kor: Jgnacy *Woronicz* Stta Oſtrzſki. Jacek *Ogrocki* Sekr: W Koronny. Felix *Sołtyk* Stta Zwinogrodzki. Ci ſą którzy od żyiących pomocy duchowney oczekuią; ale i żyiący w ſzpitalu ubodzy, maią prawo do pomnieć ſię ſwey należytości z obowiązku uſtaw pochodzącey. Upraſza przeto Kaſſa Jałmużnicza JJchmciow zadłużonych Kawalerow, ażeby przed zakończeniem Seymu raczyli zaległą należytość wypłacić.

Z NIEMIEC

Z Hamburga dnia 10 Pazdz:

Krol Jmść *Szwedzki* odprawuiący ſwą podróż pod imie-

niem Hrabiego de *Haga*, przybył tu wczora z *Hollandyi* traktem *Osnabrudzkim*. Wieczorem znaydowałsię na Komedyi, lecz nie był poznanym. Dziś o południu puścilsię w dalszą drogę do *Lubeki*, zkąd przez *Stralsund* i *Ystadt* powróci do *Sztokolmu*. Że zaś rzecz była niepewna, czy ten Monarcha lądem cyli też morzem będziesię przeprawował, Xiąże Jmć *Ostrogocki* mniemaiąc, iż Król Jmć morzem zechce powracać, zamyślał wybraćsię do *Gothemburga*, i tam czekać na przybycie Króla Jmci Brata swego.

Z FRANCYI

Z Paryża dnia 6. Października.

Jmć Pan *Linguet*, dobrze całey *Europie* z rozmaitych Pism swoich znaiomy, przybwszy dwa temu tygodnie do tey Stolicy, gdysię niczego bynaymniey nie obawiał, wzięty został z roskazu Zwierzchności do więzienia. Nie miał on, iak stychać, iechać teraz do *Paryża* lubo wiedział dobrze, iż tu wielu innych podobnych do niego cierpiano, a przytym widziałsię sam z Ministrami, i miał od nich nad to przyyrzeczenie, iż żadney krzywdy nie poniesie. Ze iednak bez wątpienia żądano z niecierpliwością zchwytania iego osoby, namówiono na ten koniec iednego, który przeto mieniąc się być iego przyiacielem, lub też może kiedy i był, przywiodł pomienionego Autora do tego, że przyiechał na czas do tego Miasta, zkąd w kilka dni potym trafił do *Bastylli*. Jechał on tego dnia, to iest 27. przeszłego Miesiąca, którego go wzięto, z Panem *Quesne* i z drugim nieiakim na obiad za miasto. Gdy za tym Kareta miiała stary Zamek przykońcu Ulicy S. *Antoniego* leżący, ieden żołnierz z Policyi otworzył okno od Karety, i kazał z niey wysieść J. Panu *Linguet*. Chciał on zaraz ukciekać, lecz przypadło dwudziestu innych, którzy go otoczonego wzieli, i do pomienionego Więzienia zaprowadzili. Przyczyn iest aż nadto tego osadzenia, ale niewiadomo, którąby była nayprawdziwsza. Muszą iednak być barzo ważne, ponieważ zabrano wszystkie iego Listy, i popieczętowano wszystkie sprzęty i papiery w Domu iego w *Kruxelli*. Mówią teraz, iż iuż on nie w *Bastylli* siedzi, ale przeprowadzony iest do *Lugdunu* do mocnego tam Zamku *Pierre Encise* nad brzegiem *Rodanu* leżącego: co ieśli iest prawdą, iest oraz dowodem, iż więzienie iego będzie i ściśleysze, i dłuższe, a może i do śmierci.

Z Londynu dnia 4. Października. Dnia wczorayſzego wieczorem wyſzła *Nadzwyczayna Gazeta* Dworſka zawieraiąca w ſobie przyſłane od Lorda *Cornvallis* z Miaſta *Charles-Town* przez Kapitana *Roſs* dnia 3. Września ztamtąd wyſłanego Liſty, w którychſię wyraża: lubo *Amerykanie* zebrali ſię byli pod Kommendą Generała *Gates* w znaczney liczbie na Granicach *Karoliny Południowey*, co zdawałoſię grozić nie małą klęſką Generałowi naſzemu *Cornvallis*; mimo to iednak, pomieniony naſz Generał dowiedziawſzyſię, iż Generał *Amerykańſki Gates* maſzerował w 7000. ludzi myślą uderzenia na Miaſto *Camden*, gdzie ſtało naſze woyſko, wyſzedł przeciwko niemu z dwóma bliſko tyſiącami ludzi i dnia 16. Sierpnia uderzywſzy nań, w kilku godzinach zupełne otrzymał zwycięſtwo, położywſzy na ſtyſiąc nieprzyiacioł na placu wziowſzy wielu w niewolą, zabrawſzy cały Oboz i Artyleryą; a we dwa dni potym Pułkownik *Traleron*, wyſłany od tegoż naſzego Generała *Cornvallis* znioſł zupełnie drugą *Amerykańſką* Dywizyą Komendy Generała *Supter* przez co cała *Karolina* i *Georgia* zupełnie od *Anglikow* zoſtały podbite. Zwycięſtwo to utwierdzi barziey ieſzcze *Miniſterium* naſze w tym zdaniu, ażeby ieſzcze iedna Kampania, a to iak naymocnieyſza w *Ameryce* była odprawiona: iakoż wydany iuż ieſt rozkaz, aby dla wzmocnienia Generała *Clinton*, 10. Reymentow piechoty, częścią z W *Brytannii* częz *Irlandyi* do *New-Torku* wybierałoſię.

DONIESIENIE z WILNA

Drukarnia J.K. Mci Wileńſka rozpoczowſzy iuż Kalendarzyk Polityczny na Rok 1781. przy oświadczeniu należytego podziękowania JJ. PP. Regentom *Kancelaryi Ziemſkich i Grodzkich, mianowicie zaś* Lidzkim, Upitzkim, Smol: Starodubowſkim, Orſzańſkim, *za uwiadomienie o zaſzłych odmianach w ich Powiatach, upraſza innych. JJ. PP.* Regentow *o podobneż uwiadomienie w przeciugu 2. tygodni, inaczey zaś po wydrukowaniu Kalendarzyka obowiązek odpowiadania pokrywdzonym Urzędnikom niech na ſiebie przyimą.*

Także Wyſzły dla wygody Kapłanow Horæ Diurnæ Breviarii Romani cum Officiis Sanctorum noviſſime conceſſis in 12mo minore.

NUM: XLVI

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 11. LISTOPADA ROKU 1780.

Z ANGLII.

Z Londynu dnia 3. Października. Nim przywiezione od Generała *Dalrymple* z *Ameryki* Listy Dwór poda do wiadomości, czytamy tym czasem potwierdzenie niepomyślney cale nowiny o zabraniu przez *Amerykanow* Statkow naszych w przeszłym Miesiącu Czerwcu do *Kwebeku* wysłanych. Doniesiono pierpiewey było, iż 8. tylko z tych Statkow Korsarzom *Amerykańskim* dostałosię; lecz teraz w przysłanym Regestrze czytamy, iż ich 10. do *Nowey Anglii* w Miesiącu Lipcu zaprowadzono, a cosię stało z innemi, iescze nie wiedziano. Ze uczynione na też Statki assekuracye na 300,000. *Funt: Szterl*: wynoszą, niektórzy Assekuratorowie ze wszystkim prawie przez ten przypadek upadli; który tym iest smutnieyszy, iż z iedney strony *Kanada* w wielkiey potrzebie zostaie tych rzeczy, któremi te Statki były naładowane. z drugiey strony *Amerykanie* wielką z nich pomoc będą mieli do poparcia swych robot i obrotow wraz z Hrabią de *Rochambeau* przeciwko Woysku naszemu przy *Nowey Anglii* zostaiącemu. Barzoby wielką to nieszczęście rzuciło tu boiaźń; lecz w innych od samychże *Amerykanow* pisanych Listach czytamy, że Amirał nasz *Rodney* na 25. Statkow nieprzyiacielskich niedawno zabrał.

Z Londynu dnia 6. Października. Na złożoney po odebranych ostatnich z *Ameryki* wiadomościach Radzie roztrąsane było mocno to pytanie; *czy należy dalszą prowadzić woynę z Ameryką, lub nie?* Niektórzy utrzymywali, iż trzeba ią porzucić, a woyska nasze wszystkie z *Ameryki Pulnocney* do *Południowey Hiszańskiey* przeprowadzić; naypierwsi zaś Ministrowie radzili odprawić iescze iedną iak naymocnieyszą w *Ameryce Pulnocney* Kampanią dla odzyskania Osad bądź siłą,

bądź namową, inaczey *Francya* rozszerzywszy tam swą potęgę, zniszczyłaby nasz i innych Narodow z tąż *Ameryką* handel, i odebrała by nam reſztę tych korzyści, które ieszcze tam dla nas zostaią. Ostatnie to zdanie przemogło: i przeto postanowiono świeżym woyskiem wzmocnić Generała *Clinton*, dla czego znaczna część woyska regularnego pod konwoiem 10. okrętow woiennych do *Ameryki* będzie posłana. W czasie tey Wyprawy będziesię starał także Dwór nasz korzystać z zaszłego w *Ameryce Południowey* buntu dla zupełnego tych obszernych i bogatych Kraiow od *Hszpanii* oderwania: co będzie mogło przyiść do skutku, posławszy tam z dziesięć tysięcy woyska, które ma być zebrane częścią z trzech naszych Królewstw, częścią z Wysp naszych *Amerykańskich*.

Dnia onegdayszego Król Jmć powróciwszy z *Windsor* do Pałacu *St. James*, miał radę z swemi Ministrami względem interessow publicznych, na którey oraz czytano Listy odebrane od Ministrow przy cudzoziemskich Dworach zostaiących. Listy te iak słychać, nie czynią żadney nadziei bliskiego pokoiu. Jmć Pan *Laurens* przeszły Prezydent *Kongressu Amerykańskiego*: wzięty niedawno od naszych na iednym Statku pocztarskim *Amerykańskim*, i tu przyprowadzony, examinowany był dnia wczorayszego od Lorda *North* i innych Królewskich Ministrow. Płynoł on do *Francyi* a ztamtąd miał iechać do *Hagi* końcem czynienia z Rzecząpospolitą *Hollenderską* Ttraktatu przymierza i handlu z *Stanami Ziednoczonemi Amerykańskiemi*, i razem pożyczenia u niey pewney Summy, któreyby i kapitał i procent Dwór *Wersalski* gwarantował. Wrzuconą od niego w morze pakę z Listami maytkowie nasi wyciągneli, i maiąsię w nich znaydować wielkiey wagi wiadomości o robotach *Francyi* z *Amerykanami*; a między innemi, że ieżeliby *Francya* z *Hiszpaią* pomogła skutecznie do ugruntowania niepodległości *Stanow Ziednoczonych*, i oderwała ie zupełnie od *Anglii*, którey żesię nie poddadzą nigdy, uroczyście przyrzekaią; tedyby *Amerykanie Francyi Kanadę*, a *Hiszpanii* obszerną krainę na zachod Rzeki *Missisipi* leżącą ustąpili. Cosię tycze losu pomienionego J. Pana *Laurens* ieszcze niewiadomo; iedno wszakże z tego dwóyga iego nie chybi, że albo Dwór znim postąpi iako z niewolnikiem, albo iako z buntownikiem.

Z TUREK

Z Konstantynopola dnia 2. Wrześ:

Porta, iak słychać, wszelkich używa sposobow, ażebysię do-

wiedziała o prawdziwym celu podróży Cesarza Jmci do *Petersburga.* Kazała tym końcem zasięgać o tym wiadomości u wszystkich Ministrow Cudzoziemskich; z których Poseł *Francuski* odpowiedział, iż widzenie się Cesarza Jmci z Jmperatorową Jeymcią *Rossyiską* było rzeczą całe w sobie oboiętną. O daney od Posła *Angielskiego* na toż zapytanie odpowiedzi nic ieszcze nie wiadomo; która tym iest ciekawsza, iż pomieniony Poseł dnia 26. przeszłego Miesiąca proszony był, aby przyiechał w nocy *incognito* do Pałacu Wielkiego Amirała gdzie się znaydowało kilku Ministrow *Ottomańskich.*

Z PORTUGALII.

Z Lizbony dnia 12. Września.

Herszt owych zboycow, którzy wszystkich, iak wiadomo, ludzi z Okrętu *Szwedzkiego Patriote* nazwanego pozabiiali, już naostatek iest złapany. Nie masz rodzaiu zbrodni, któregoby ten złoczyńca, rodem z *Brazylii,* około 68. lat maiący, nie popełnił. Fałszował on i monetę, i za to 20. lat w *Ameryce* w więzieniu siedział; potrafił iednak nakoniec tak sprawę na swóy pożytek zamącić, iż Sędziowie iego nie tylko z urzędow swych byli złożeni ale ieszcze do podziemnych lochow zostali wrzuceni.

Jmć Pan *O Dune* przysłany tu w charakterze Posełskim od Dworu *Wersalskiego* miał w tych dniach pierwszą swą u Królowey Jeymci Audyencyą, wprowadzony do niey przez Hrabiego de *Pombeiro* Kapitana Gwardyi Królewskiey, i przez Dona Antoniego *de Almada* Przełożonego nad Salą Pałacową.

Z dnia 29. na dzień 30 przeszłego Miesiąca uczuto tu trzęsienie ziemi, które iednak szkody żadney nie uczyniło.

W przeszły piątek weszła na Rzekę naszą *Tag* iedna Eskadra *Rossyiska* z 8. okrętow składaiącasię; i tegoż samego dnia Królowa Jeymć wydała rozkaz, mocą którego żadne okręty, bądź woienne, bądź Korsarskie, nie maią tu wprowadzać, chyba w nagłey potrzebie, swych zdobyczy, mianowicie ie tu przedawać, i towary na ląd wykładać. Wszystkie okręty woienne lub Korsarskie *Angielskie,* które stały na teyże Rzece, maią z niey ustąpić w przeciągu dni 20. i żeby to pewniey do skutku przyszło, i ścisła oboiętność, którą Dwór nasz przedsiębierze, była zachowana, kazano w Portach naszych na 12. okrętow woiennych uzbraiać. Nieznośny całe był *Anglikow* w tym Porcie Despotyzm; i kilka dniami przed wydaniem od Krolowey Jeymci tego Rozporządzenia, wprowadzili

oni tu znowu trzy Statki *Hollenderſkie* niezakazanemi towarami naładowane, których przecie nie będzie im wolno tu dobywać. Jeden zaś Statek Korſarſki *Angielſki*, który zaprowadził był inny Statek *Hollenderſki* do Portu *Faro*, tamże ieſt przyareſztowany, a to dla tego, iż niechciał być poſłuſznym rozkazowi Królowey Jeymci

Z HISZPANII.

Z S. Ildefonſa dnia 18. Września.

Hrabia d' *Eſtaing* iuż naſz Dwór dnia onegdayſzego porzucił. Miałſię zatrzymać w *Eſkuryale*, i przeto chyba dnia wczorayſzego do *Madrytu* przybył. Gotowano tam wſzelkie na iego przyięcie wſpaniałości z wielkiemi oraz walkami bykow. Tegoż ſamego iednak wieczora pomieniony Generał *Francuſki* z *Madrytu* miał wyiechać, i wſtąpić po drodze do Zamku *Aranjuez*, który pragnie widzieć. Że zaś rozſtawionemi końmi iedzie, przybędzie bez wątpienia do *Cadix* na dzień 26. lub 27. tego Mieſiąca. Wzioł od Króla Jmci tak wielką i obſzerną władzę, iaka tylko Generałowi może być dana; i iuż ieſt wiadomo, że za ſwym do pomienionego Portu przybyciem weźmie Komendę nad złączonemi tam Flotami. Dla ſwych przymiotow oſobiſtych barziey niż dla urodzenia lub ſwoiey godności, zaſłużył na wielki ſzacunek i ufność całego Dworu. Często i publicznie ſam naſz Monarcha wychwalał iego talenta i cnoty, zkąd nianależy wątpić, żeby nie uczynił iemu tego wſzyſtkiego, o co proſił dla pożytku i pomyślności Woyſk ſprzymierzonych

Z Madrytu dnia 20. Września.

Dwór naſz dnia onegdayſzego wzioł na tydzień żałobę z okoliczności śmierci Xiążęcia Jmci *Karola Lotaryńſkiego* Jmć Pan *Cumberland* powrócił tu przed kilkądniami maiąc, iak mówią wziąć z tąd małżonkę ſwoią, i przeprowadzić ią do Zamku *S. Ildefonſa*, gdzie obſzerne dla niey naioł Appartamenta. Bawienieſię iego w tey Stolicy, iakoteż Jmci Pana Hrabiego d' *Eſtaing* i J. Pana *le Jay*, który od kilku Mieſięcy ſtaraſię o okazanie ſwego Miniſtra *Kongreſſu Amerykańſkiego* charakteru, ieſt materyą rozmaitych tu uwag i domyſłow.

Z Rzymu dnia 27. Września.

Dnia onegdayſzego przybył tu z *Wiednia* Kuryer z ſłownym do Dataryi Proceſſem o obraniu Koadiutora Arcy-Biſkupſtwa *Kolońſkiego* i Biſkupſtwa *Monaſterſkiego*. Z tey okoliczności na złożonym nadzwyczaynym Konſyſtorzu Ociec Swięty uznał za Koadiutora pomienionych Katedr Arcy Xiążęcia Jmci *Maxymiliana Auſtryackiego*: i Bulle, które podług taxy *Rzymſkiey* miałyby 30,000. *Szkud*: koſztować, wydano zaraz darmo temuż Kuryerowi, który zatym naz a do *Wiednia* odiechał.